

NOKUTs tilsynsrapporter

Psykisk helsearbeid og rusarbeid

Vesentlig endring av allerede godkjent fagskoleutdanning ved
Fagskolen Rogaland

April 2015

NOKUT

Tilbyder/Utdanningssted:	Fagskolen Rogaland
Utdanningstilbudets navn:	Psykisk helsearbeid og rusarbeid
Nivå/fagskolepoeng:	60
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Hanne Ekroll og Birgitte Bjørngaard
Dato for vedtak:	28. april 2015
NOKUTs saksnummer	14/538

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot de faglige kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 – 3-8.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Sykepleier, Hanne Ekroll, Ullevaal universitetssykehus
- Avdelingsleder Birgitte Bjørngaard, Lukas fagskole og kurscenter

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Oslo, 28. april 2015

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren.....	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningen	1
2	Innledende vurdering	2
2.1	Oppsummering	2
2.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	2
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen.....	5
3.0	Oppsummering	5
3.1	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	5
3.2	Læringsutbytte (§ 3-2).....	7
3.3	Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	9
3.4	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	12
3.5	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	12
3.6	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	14
4	Tilsvarsrunde.....	15
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	16
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	17
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	18
4.4	NOKUTs tilleggsvurdering	18
5	Vedtak	20
6	Dokumentasjon	20
	Vedlegg 1:.....	21

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen

Fagskolen Rogaland søkte NOKUT 10. september 2014 om godkjenning av vesentlige endringer i den allerede godkjente fagskoleutdanningen *psykisk helsearbeid*. Tilbyder ønsker at utdanningen også skal omfatte rusarbeid. Dette medfører faglige endringer og endring i studiets navn til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*. Utdanningen ble første gang godkjent av NOKUT den 25. juni 2008, jf. sak 07/317. Utdanningen er på 60 fagskolepoeng, gis på deltid over to år, og er godkjent for inntil 60 studenter. Undervisningen er godkjent for studiestedene Karmsund videregående skole og Bergeland videregående skole. I et brev datert 3. oktober 2014 ble NOKUT informert om at Fagskolen Rogalands helsefagtilbud på Karmsund er nedlagt etter vedtak av fagskolens styre den 20. mai 2014. Vi tar derfor utgangspunkt i at den endrede utdanningen kun vil gis ved Bergeland videregående skole.

Søker har allerede 18 godkjente fagskoleutdanninger:

- bygg og anlegg, anlegg
- bygg og anlegg, bygg
- dekksoffiser på ledelsesnivå
- dekksoffiser på operativt nivå
- elektrofag, automatisering
- elektrofag, elkraft
- helse, aldring og aktiv omsorg
- klima, energi og miljø i bygg
- kreftomsorg og lindrende pleie
- maskinoffiser på ledelsesnivå
- maskinoffiser på operativt nivå
- matteknikk
- petroleumsfag, boring
- petroleumsfag, brønnservice
- petroleumsfag, petroleumproduksjon
- petroleumsteknologi, fordypning havbunnsinstallasjoner
- psykisk helsearbeid
- teknikk og industriell produksjon, maskinteknikk

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, <http://www.rogfk.no>, og særlig <http://www.rogfk.no/Vaare-tjenester/Utdanning/Fagskole>.

Tilbyder gir informasjon om utdanningen som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene, men informasjonen som gis er mangelfull. Dessuten er navnet *psykisk helsearbeid og rusarbeid* oppgitt på hjemmesidene uten forbehold om NOKUTs godkjenning av endringen i utdanningens fagprofil. Tilbyder må også sørge for å gi informasjon på hjemmesidene om at fagskolens helsefagtilbud på Karmsund er nedlagt (jf. brev til NOKUT datert 3. oktober 2014).

Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente utdanninger og opptakskrav til utdanningene stemmer ikke overens med informasjonen NOKUT har. Tilbyder gir informasjon om langt flere utdanninger enn de som er godkjent som fagskoler under overskriften «Tilbud til fagskoleutdanning

innen 5 fagfelt». Hjemmesidene inneholder dermed informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet. Tilbyder må endre dette.

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapittelet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i kapittel 2, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

Fra og med søknadsrunden med frist 15. februar 2014, vurderer vi om utdanninger oppfyller kravene i forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (fagskoletilsynsforskriften). Vi vurderer også tilbyders kvalitetssikringssystem, styringsordning og reglement i lys av den nye forskriften, selv der tilbyder har fått dette godkjent før forskriften trådte i kraft.

Vi gjør oppmerksom på at vurderingen av tidligere godkjente kvalitetssikringssystem, styringsordninger og reglement vil være begrenset. NOKUT kan derfor senere påpeke feil og mangler dersom vi ved et fremtidig gjennomsyn avdekker det, selv om vi i denne søknadsrunden skulle finne at kvalitetssikringssystem, styringsordninger og/eller reglement tilfredsstillt kravene.

2.1 Oppsummering

NOKUT har ikke foretatt en inngående vurdering av de grunnleggende forutsetningene, men vi ser at det er forhold ved styringsordningen, reglementet og systemet for kvalitetssikring som må utbedres. Vi har vurdert det dithen at de administrative forholdene som ikke er tilfredsstillende, likevel ikke skal komme i veien for denne søknadsbehandlingen. Dette fordi vi antar at endringen det søkes om vil fremme kvaliteten på utdanningen. Fagskolen Rogaland må imidlertid sørge for å rette opp i feil og mangler som forekommer, og slik oppfylle gjeldende bestemmelser.

For arbeidet med dette, vil vi anbefale bruk av våre veiledninger: *Veiledning til fagskoletilsynsforskriften* og *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning*. Disse er tilgjengelig på våre nettsider, www.nokut.no. Vi gjør oppmerksom på at styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystem som ikke er tilfredsstillende, vil kunne medføre et fremtidig tilsyn fra NOKUT.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

(1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:

- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
- b) System for kvalitetssikring
- c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
- d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
- e) Vitnemål.
- f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
- g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

Grunnlag for opptak

Grunnlaget for opptak ble vurdert som tilfredsstillende da utdanningen ble godkjent av NOKUT 27. mai 2008, jf. NOKUTs sak 07/317.

Kravet er ifølge studieplanen fullført videregående skole fra studieretning innen Helse- og oppvekstfagsfag. Det fremgår også at opptak på grunnlag av realkompetanse er mulig, men ingen detaljer tilknyttet dette nevnes i studieplanen. Reglementets § 1 b omtaler realkompetansevurdering.

Tilbyder må tydeliggjøre at realkompetansevurdering gjøres i forhold til det formelle opptakskravet. Det fremgår av reglementet at det ved realkompetansevurdering vil bli lagt vekt på «motivasjon og egenvurdering». Det er imidlertid ikke utdypet hvordan denne vurderingen skal foretas eller hvilke kvalifikasjoner som kreves. Dersom tilbyder ønsker å benytte seg av dette, må det foreligge konkrete kriterier som søkeren vurderes etter, slik at det er tydelig for søkeren om den har mulighet for opptak. Det er også nødvendig for at fagskolen skal kunne begrunne et avslag på en søknad, på grunnlag av dette kravet.

System for kvalitetssikring

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 30. august 2011, jf. NOKUTs sak 11/342.

I fagskoletilsynsforordningen stilles det tydeligere krav til systembeskrivelsen, og til at tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningen. Vi har vurdert om systembeskrivelsen på en tilfredsstillende måte ivaretar de nye kravene. Vi har også vurdert om årsrapporten tilfredsstillende bestemmelser § 5–1 (5) med merknader.

Den vedlagte systembeskrivelsen er sist oppdatert 11. april 2012. Det fremgår av systembeskrivelsen at den er godkjent av styret. I punkt 2.2 *Kvantitativ informasjon om utdanningstilbudet* fremgår det at Fagskolen Rogaland har utarbeidet kvantitative indikatorer som skal inkluderes i årsrapporten, at det skal være knyttet mål til alle indikatorene, at «rektor for det enkelte utdanningstilbud» kan utarbeide flere indikatorer, og at avdelingslederne for de ulike utdanningene har ansvaret for å samle inn den kvantitative informasjonen.

Det er uklart om «rektor for det enkelte utdanningstilbud», er ment å være «avdelingsleder». Det gir ikke mening å snakke om en «rektor» for en enkelt utdanning.

Det fremgår at det skal settes mål, men ikke hvordan de fastsettes. Dette må inkluderes i systembeskrivelsen.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har tidligere funnet styringsordningen tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/409.

Styrets sammensetning, som angitt i «retningslinjer for styrets arbeid» § 2, oppfylder lovens krav, og det fremgår tydelig hvordan representanter for studentene og ansatte velges. Det er ikke spesifisert hvilke rettigheter representantene har, hvilket betyr at også studentrepresentantene har stemmerett.

Styrets ansvar for fagskoleutdanningen fremgår av styrevedtektene, og dekker ikke alle forholdene styret er pålagt å ta ansvar for etter fagskoleloven. Det er også eksempler på ansvarsforhold som ikke er plassert på rett nivå, for eksempel står det i styrevedtektene at styret skal sende klagesaker til fylkeskommunens klagenemnd. I henhold til fagskoletilsynsforskriften § 3–1 (1) g) er det styret som fastsetter regler for klagebehandling, ikke skoleeier.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer ikke på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter. Det er angitt at det er tillitsvalgt for hvert kull som har det daglige ansvaret for at et samarbeid med studentorgan skjer, eventuelt studentene, dersom intet organ finnes. Dette ansvaret skal ligge tilbyder, altså enten styret eller ansatte ved fagskolen som har fått oppgaven delegert til seg.

Det kommer tydelig frem at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon, dersom det oppdateres til å gjelde den omsøkte utdanningen. Vitnemålet tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Reglement

NOKUT har tidligere funnet reglementet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 12/143.

I § 1 a) står punktet «NOKUT's [sic] retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.» Retningslinjene er erstattet av fagskoletilsynsforskriften, som da vil være dekket av deres andre punkt, «fagskolelovens forskrifter».

I henhold til Kunnskapsdepartementets forskrift om fagskoleutdanning vedtatt 1. august 2013, må alle tilbydere ha regler om innpassing og fritak i reglementet. Hos tilbyder er innpass og fritak nevnt i reglementet, men i liten grad, og forskjellen mellom disse er ikke tydeliggjort. Tilbyder må definere innpassing og fritak i reglementet slik at det er opplagt for studentene hva tilbyder legger i begrepene.

Innpassing av emner kan gis studenter som har tatt en lignende eller tilsvarende fagskoleutdanning. Fritak gjelder godkjenning av emner fra andre typer utdanning, eller realkompetanse, til å bli del av den aktuelle fagskoleutdanningen. Annen relevant utdanning/kompetanse er for eksempel utenlandsk utdanning, folkehøyskole, voksenopplæring eller høyere utdanning på samme eller beslektet fagområde.

Det må videre fremgå av reglementet hvordan vurderingen av om en søker skal få fritak eller innpassing gjøres. Utgangspunktet for vurderinger skal være læringsutbyttebeskrivelsen for den

aktuelle utdanningen eller det aktuelle emnet og fagskolepoeng eller andre vurderinger av omfang, nivå og arbeidsbelastning for de emner eller den kompetanse det søkes om innpassing eller fritak for.

Klageinstans

Se over, under «Organisasjon og ledelse».

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at det i fagskoletilsynsforskriften stilles det krav om at det skal være en studentrepresentant med personlig vara i klageinstansen.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravene ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må oppfylle gjeldende bestemmelser ved å rette opp i feil og mangler i de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.0 Oppsummering

Tilbyder har laget en studieplan som har god struktur og er lett for studentene å lese. Våre kommentarer til endringer går i hovedsak på klargjøring når det gjelder læringsutbyttebeskrivelser, tydeliggjøring i forhold rundt praksis, samt å legge ved kravspesifikasjon som tilfredsstillende NOKUTs krav.

3.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.1.1 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

På side 26 i studieplanen er det gitt eksempler på praksisplasser. Det er ikke beskrevet noe om møtepunkter mellom tilbyder og disse aktørene.

I NOKUTs veiledninger vektlegges betydningen av samarbeid med yrkesfeltet. Samarbeidet skal bidra til at tilbydere av fagskoleutdanninger både kan utvikle nye tilbud, som dekker et kompetansebehov i

markedet, og oppdatere eksisterende utdanninger, slik at de er i tråd med utviklingen i yrkesfeltet. Vi kan ikke finne noen beskrivelse av dette i søknaden. Tilbyder må beskrive sitt samarbeid med yrkesfeltet i forbindelse med utdanningen de søker om, og dokumentere samarbeidet med formelle samarbeidsavtaler.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- beskrive samarbeidet med yrkesfeltet, både hva det samarbeides om og resultater
- legge frem formelle samarbeidsavtaler

Merknad fra NOKUT

Det fremgår ikke tydelig i NOKUTs søknadssenter at tilbydere, som søker vesentlig endring, må dokumentere samarbeid med yrkesfeltet, på lik linje som ved søknad om ny fagskoleutdanning. En faglig endring i en eksisterende utdanning kan føre til at tilbyder må samarbeide med andre aktører, for utdanningen skal gi det relevante læringsutbyttet som kreves. Det er derfor nødvendig at samarbeid om utdanningen dokumenteres, slik at de sakkyndige får vurdert samarbeidets relevans.

NOKUT kunne og burde ha etterspurt samarbeidsavtaler tidligere i søknadsprosessen. Vi beklager at vi ikke gjorde dette.

3.1.2 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.
--

Vurdering

I studieplanen s.18–20 og 25–30 gir tilbyder informasjon om innholdet i praksisperioden. I denne informasjonen beskriver tilbyder ingenting om krav til praksisveileders kompetanse og oppgaver, ei heller om studentens ansvarsområde.

Det skal tilbys minimum 10 timers veiledning i perioden. Praksisheftet inneholder informasjon som NOKUT krever at er med i en avtale, men det er ikke lagt ved noen praksisavtale.

NOKUT krever som et minimum at en mal for praksisavtale og en liste over aktuelle praksisinstitusjoner vedlegges søknaden. Listen må vise hvilke institusjoner dere allerede har inngått avtale med, og hvilke dere vil kontakte. Praksisavtalen skal sannsynliggjøre at praksis er gjennomførbart, og at aktiviteten utenfor skolen er tilstrekkelig kvalitetssikret. Tilbyder må legge ved en mal for praksisavtaler som viser deres krav til praksisplassene på en oversiktlig måte for lederne på praksisplassen. Detaljert informasjon om hva en praksisavtale skal inneholde finnes i NOKUTs *Veiledning til fagskoletilsynsforskriften*. Vi minner om at kravene til praksisveileder også skal

fastsettes i kravspesifikasjonen, jf. vår vurdering av krav 3.5.1 *undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse*.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må legge frem praksisavtaler/intensjonsavtaler, eller en tilfredsstillende mal for praksisavtale og en liste over aktuelle praksisinstitusjoner.

3.1.3 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Tilbyder viser i studieplanen på side 11 og 12 (og under hver modul¹) antall fagskolepoeng og tidsbruk knyttet til hvert enkelt emne. Den totale tidsbruken er satt til 1530 timer, og den tilsvarer 60 fagskolepoeng. Dette er innenfor NOKUTs krav og vi vurderer det som både realistisk og hensiktsmessig for å oppnå læringsutbyttet. Det blir også gjort rede for hvor mange timer det beregnes til nettstøtte/veiledning, undervisning og selvstudium. Denne fordelingen vurderes som god.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2 Læringsutbytte (§ 3-2)²

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

3.2.1 Vurdering

Det er beskrevet et overordnet læringsutbytte for hele utdanningen, samt læringsutbyttebeskrivelser for hvert emne, inndelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Beskrivelsene er oversiktlig satt opp.

¹ De sakkyndige bruker i denne rapporten både «emne» og «modul» om hverandre når de omtaler utdanningens resultatbærende enheter. Tilbyder omtaler i sin studieplan «modul» som utdanningens resultatbærende enheter, og bruker «emner» og «temaer» om hverandre når de omtaler modulenes innhold.

² NOKUT gjennomfører i 2014 et forsøk der et sakkyndigpanel vurderer om læringsutbyttebeskrivelsen (LUB) i den aktuelle søknaden er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og konkluderer med om søknaden er egnet for videre sakkyndig behandling. Panelet har imidlertid ikke vært involvert i forbindelse med denne søknaden.

Vi mener læringsutbyttet stort sett ligger på rett nivå, er relevant for yrkesfeltet og realistisk i forhold til innholdet i utdanningen.

Vi mener at tilbyder må gå gjennom læringsutbyttebeskrivelsene og sørge for at det brukes ord og beskrivelser som er i tråd med NKR. Vi har lagt ved noen eksempler på hva vi mener med dette her.

På studieplanens side 8, leser vi den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen. I det tredje læringsutbyttet under Kunnskap brukes ordet «grunnleggende». Vi anser dette som uheldig, da «grunnleggende» hører inn under nivå 4 og ikke nivå 5.

Det sjette læringsutbyttet under Generell kompetanse er utformet slik: «Studenten er bevisst sin profesjonelle kompetanse, sin kreativitet og sitt mot ...» Kreativitet og mot er områder som er vanskelig å måle og tilbyder må bruke målbare begreper her.

Det brukes ord som «generell» kunnskap i emne B, studieplanen s. 15. Dette kan være vanskelig å måle og vi mener tilbyder må vurdere om ordet «generell» kan tas bort her. På samme sted, står det også både «har en helhetlig forståelse av psykiske lidelser og ruslidelser», det tredje læringsutbyttet, og deretter noen linjer under «har kunnskaper om psykiske lidelser og ruslidelser i et helhetsperspektiv», det syvende læringsutbyttet. Er dette en og samme sak eller to forskjellige utbytter studenten skal sitte med etter endt emne?

Et annet eksempel er under emne B ferdigheter der det står «møter pasienter med etnisk minoritetsbakgrunn». Menes det at studenten kan møte pasienter med etnisk minoritetsbakgrunn på en spesiell måte?

Bruken av ord som «god» for eksempel i «møter pasienter i krise og sorg på en god måte», det sjette læringsutbyttet under Ferdigheter i emne B, kan være vanskelig å måle og må endres.

I emne E under Kunnskap, leser vi det niende læringsutbyttet: «reflekterer over etiske utfordringer...». Vi mener dette punktet hører mer inn under Generell kompetanse hvis man tar utgangspunkt i deskriptorene i NKR. Vi mener tilbyder bør flytte den.

Det er beskrevet læringsutbytte i praksis og i hovedprosjekt.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må gå over og oppdatere læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med NKR, dette gjøres blant annet ved å

- endre bruk av ordet «grunnleggende» i det tredje overordnede læringsutbyttet under Kunnskap
- endre bruk av begrep som «kreativitet og mot» slik at de blir lettere målbare
- ta bort ord som «generell» under Kunnskap i emne B
- ta bort eller klargjøre/samordne det tredje og syvende læringsutbyttet under Kunnskap i emne B
- endre ordlyd i det sjette læringsutbyttet under Ferdigheter i emne B

Tilbyder bør

- flytte det niende læringsutbyttet under Kunnskap i emne E til Generell kompetanse

3.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.3.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

På studieplanens forside brukes betegnelsen *fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid*. NOKUT tillater ikke navn som inneholder begrepet «fagskoleutdanning», og dette må derfor endres. Ellers i studieplanen og i søknaden henvises det til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, noe som er dekkende og relevant for innholdet i utdanningen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må endre navn i studieplanen, ved å fjerne «fagskoleutdanning i» fra utdanningens navn.

3.3.2 Utdanningens innhold

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

Vurdering

Utdanningstilbudets innhold beskrives greit i studieplanen og er systematisk satt opp som sentrale tema i hvert emne.

Det er beskrevet læringsutbytte for utdanningen som helhet, og disse er i tråd med den nasjonale planen. Likedan er det i hvert enkelt emne listet opp forventet læringsutbytte fordelt i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Dette er for øvrig omtalt i 3.2.

I hvert emne er det satt opp oversikt over emnenes fordeling når det gjelder forholdet mellom undervisning, selvstudie og veiledning, samt hvilke arbeidskrav som er tenkt. Det er beskrevet arbeidsmetoder som bygger på det konstruktivistiske prinsippet, det vil si at kunnskap utvikles ved studentaktivitet og medansvar. Undervisningen og arbeidsformene skal reflektere studentenes egne erfaringer og problemstillinger fra praksisfeltet, samt relevant teori. Det benyttes mappe som arbeidsmetode der lærer og student går gjennom innholdet i arbeidsmappen minst to ganger i løpet av modulen. Arbeidsformene krever studentaktivitet og vi synes det er bra at tilbyder har en bevissthet om dette.

Det faglige innholdet i planen gjenspeiler det forventede læringsutbyttet som er satt for utdanningen. Innholdet er tydelig formulert som emnestikkord under sentrale tema i hvert emne.

Innholdet gjenkjennes i beskrivelsene av læringsutbytte. Vi mener at innholdet i de ulike emnene er egnet for å lede frem til læringsutbyttet. Psykisk helsearbeid og rusarbeid er omtalt som en helhet og

ikke hver for seg. Dette mener vi er i tråd med behovet for kompetanse når det gjelder sammensatte lidelser.

Vi mener utdanningen dekker de relevante emnene og at det er sannsynlig at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet gjennom den planen tilbyder presenterer.

Det er laget en litteraturliste som deler inn aktuell litteratur i forhold til hvert emne, og den virker dekkende for det studentene skal lære.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.3 Utdanningens emner

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Vurdering

Emnene er systematisk fremstilt i studieplanen: først læringsutbyttebeskrivelsen for emnet, med læringsutbytter innen kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse først, deretter følger en oversikt over sentrale tema. Det er også en oversikt med fordeling av undervisning, selvstudie og veiledning i hvert emne, samt arbeidskrav. Vurdering av studentarbeid står omtalt i et eget kapittel i studieplanen.

Vi mener at samlet sett vil innholdet i emnene føre fram til det samlede læringsutbyttet for utdanningen. Alle emnene har delt inn læringsutbyttet i de tre kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, også praksis og fordypningsarbeidet.

Tilbyder beskriver i studieplanens kapittel 3.3.2 «Fagplanens struktur» hvordan emnene bygger på hverandre. Det virker sannsynlig at studentene vil oppnå læringsutbyttet for utdanningen ved hjelp av de oppgitte emnene.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.4 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Læringsutbyttet for studiet er beskrevet både for studiet under ett, og under hver av de seks modulene. De utdypes i studieplanen og er delt opp i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse (se ellers

punkt 3.2.1 og 3.3.2). Læringsutbyttebeskrivelsene er tydelige og oversiktlige for studentene, både for studiet som helhet og for hver modul. Se vurderingene av disse kravene.

Studiet tilbys som et deltidsstudium over to år. Hver av modulene angis med fagskolepoeng, 60 til sammen. Det er beskrevet forventet bruk av antall timer på studiet som helhet, 1530 timer totalt. Det blir også gjort rede for hvor mange timer det beregnes til nettstøtte/veiledning, undervisning og selvstudium. Antall uker på hvert emne er også nevnt. Studiet er delt i to deler. Del en er modul A som er felles for alle helsefaglige videreutdanninger, og del to er den fagspesifikke delen med modul B–F.

Studiet er inndelt i seks moduler. Faglig innhold er oversiktlig beskrevet med både læringsutbyttebeskrivelser, sentrale tema, litteratur, arbeidskrav og vurdering knyttet til hver modul, også praksis (se vurdering under punkt 3.3.2 og 3.3.3) Det er ikke beskrevet arbeidsformer eller læringsaktivitet i detalj for hver modul. Dette er kun gjort generelt. Tilbyder må i studieplanen beskrive de konkrete arbeidsformene og læringsaktivitetene for hver enkelt modul.

Utdanningen bygger på det *konstruktivistiske prinsippet*; at kunnskap utvikles ved aktive og medansvarlige studenter. Studentene utfordres til egenaktivitet og samhandling. Ansvar for egen læring er sentralt for studiet. Arbeidsformene skal fremme og legge til rette for studentens erfaring, refleksjon og intuisjon.

Det gjennomføres to samtaler med studenten. En kartleggingssamtale i starten av studiet, og en i begynnelsen av 3. semester. Dette mener vi er en god måte å ivareta studentene på.

Det vil bli brukt forskjellige pedagogiske metoder som problembasert læring, erfaringsbasert læring, prosjekter, forelesninger, selvstudium, arbeid i basisgrupper, refleksjonsoppgaver/ grupper og veiledning. Undervisningsformene blir gjennomført av IKT-støtte.

E-læringsplattformen som brukes er It's Learning. Plattformen er godt beskrevet i studieplanen.

Praksis er greit beskrevet, med mulighet for å gjennomføre praksis som prosjekt på egen arbeidsplass. Læringsutbyttet, arbeidskrav og tidsbruk er også her oversiktlig beskrevet.

Vurderingsformene er bra beskrevet i utdanningsplanen. Mappevurdering gjøres bra rede for. Det brukes karakterer fra A–F. Studentens praksis vil bli vurdert som bestått/ ikke bestått.

Studieplanen er logisk bygget opp med en innledende del med generell informasjon om studiet, deretter beskrivelse av opptakskrav og læringsutbytte generelt. Så beskrives det faglige innholdet i utdanningen. Deretter viser tilbyder hvordan praksis skal gjennomføres. Til slutt beskrives arbeidsmetoder og vurderingsformer. Det er en fagplan som på en god måte beskriver tilbyders måte å gjennomføre studiet på. Det kommer tydelig frem hva studentene vil få av opplæring og hvordan studiet er lagt opp.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må beskrive de konkrete arbeidsformene og læringsaktivitetene for hvert enkelt emne

3.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.4.1 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Tilbyder beskriver praksis som en del av studieplanen. Her vises det hva læringsutbyttet er, sentrale tema for praksisperioden og arbeidskrav. Perioden vurderes som godkjent / ikke godkjent. Det er godt beskrevet hva som er sentralt i veiledningen, og hva som er skal vurderes.

Praksis på egen arbeidsplass er også beskrevet her. Det kommer frem at det er laget en egen praksismappe som sendes til praksisstedet.

Praksis som undervisningsform vurderes som godt beskrevet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Tilbyder har lagt ved en tabell over undervisningspersonale tilknyttet tilbyder og tilbyders ulike studier. Det vi kan lese av tabellen er at det er tre faglærere tilknyttet studiet, alle er sykepleiere, to med videreutdanning innen psykiatri og rus, og én har videreutdanning i kreftomsorg. Stillingsprosentene er henholdsvis 65 %, 65 % og 40 % i undervisning på denne utdanningen.

Det kommer ikke fram om noen av faglærerne har yrkeserfaring med rus, selv om en av dem har videreutdanning som omhandler fagområdet. Siden denne nye planen omfatter begge fagområdene

mener vi det da er hensiktsmessig for studentene at tilbyder knytter seg til eventuelle eksterne forelesere med denne erfaringen, slik at undervisningen i størst mulig grad blir relatert til begge fagområdene.

Alle faglærerne har pedagogisk og digital kompetanse som er relevant for utdanningen.

Den ene som er tilknyttet studiet er både pedagogisk og faglig ansvarlig for utdanningen. Se punkt 3.5.3 faglig ansvarlig, for vurdering av den faglig og pedagogisk ansvarlige

Tilbyder har lagt ved en kravspesifikasjon for «ansettelse på fagskolen helsefag», der det fremgår fem krav. Kravene stilles til formell utdanning, pedagogisk kompetanse og erfaring. Det er uklart hva som menes med setningen: «Praksis fra elev / student arbeid fra praksis og i pedagogisk sammenheng». Kravspesifikasjonen oppfyller ikke NOKUTs krav til innhold.

Tilbyder må spesifisere at kravspesifikasjonen gjelder *psykisk helsearbeid og rusarbeid*. Kravene til formell utdanning og arbeidserfaring må konkretiseres. Krav til digital kompetanse må fastsettes. Kravspesifikasjonen skal omfatte krav til undervisningspersonell, sensorer og praksisveiledere. Forholdstallet mellom undervisningspersonalet og studentene må påføres.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må utforme en kravspesifikasjon som oppfyller NOKUTs krav.

Tilbyder bør knytte seg til faglærere/gjesteforelesere som har relevant yrkeserfaring fra begge fagområdene, både psykisk helsearbeid og rusarbeid.

3.5.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Vurdering

På side 27 i studieplanen har tilbyder beskrevet at praksisveileder «må ha kompetanse på fagskolenivå eller høyere». Det er ikke spesifisert hva slags kompetanse det er snakk om, ei heller hvilket fagområde kompetansen skal komme fra. Vi finner ingen ytterligere krav til praksisveileder. Tilbyder må stille utfyllende og konkrete krav til praksisveileder, jf. vår vurdering av kravspesifikasjonen (3.5.1 *undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse*).

Det fremgår heller ikke om skolen gir noen opplæring til veiledere.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- utforme utfyllende og konkrete krav til praksisveileder; dette skal gjøres i kravspesifikasjonen og praksisavtalen
- beskrive skolens tilbud om opplæring av, og eventuelt informasjon rundt rollen som, praksisveileder

3.5.3 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Det er lagt ved en egen oversikt over pedagogisk ansvarlig for utdanningen. I søknaden er det oppgitt at samme person har det faglige ansvaret for utdanningen. Denne er ansatt hos tilbyder i 100% stilling og har ansvar for planlegging og organisering av timeplaner, veiledning og studentsamtaler, samt for hjelp knyttet til læringsplattformen. Vedkommende har også ansvar i forbindelse med praksis og samarbeid med eksterne aktører.

Vi anser at den faglig og pedagogisk ansvarliges oppgaver er egnet og tilstrekkelig for å bidra til å sikre at studentene får den utdanningen som er beskrevet i studieplanen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må

- beskrive samarbeidet med yrkesfeltet, både hva det samarbeides om og resultater
- legge frem formelle samarbeidsavtaler
- legge frem praksisavtaler/intensjonsavtaler, eller en tilfredsstillende mal for praksisavtale og en liste over aktuelle praksisinstitusjoner.
- gå over og oppdatere læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med NKR, dette gjøres blant annet ved å
 - endre bruk av ordet «grunnleggende» i det tredje overordnede læringsutbyttet under Kunnskap
 - endre bruk av begrep som «kreativitet og mot» slik at de blir lettere målbare
 - ta bort ord som «generell» under Kunnskap i emne B
 - ta bort eller klargjøre/samordne det tredje og syvende læringsutbyttet under Kunnskap i emne B

- endre ordlyd i det sjette læringsutbyttet under Ferdigheter i emne Bendre navn i studieplanen
- endre navn i studieplanen, ved å fjerne «fagskoleutdanning i» fra utdanningens navn
- beskrive de konkrete arbeidsformene og læringsaktivitetene for hvert enkelt emne
- utforme en kravspesifikasjon som oppfyller NOKUTs krav
- utforme utfyllende og konkrete krav til praksisveileder; dette skal gjøres i kravspesifikasjonen og praksisavtalen
- beskrive skolens tilbud om opplæring av, og eventuelt informasjon rundt rollen som, praksisveileder

Tilbyder bør

- flytte det niende læringsutbyttet under Kunnskap i emne E til Generell kompetanse
- knytte seg til faglærere/gjesteforelesere som har relevant yrkeserfaring fra begge fagområdene, både psykisk helsearbeid og rusarbeid

4 Tilsvarsrunde

NOKUT mottok 5. mars 2015 tilbakemelding fra søkeren på de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Fagskolen Rogaland Helsefag.

Avd: Bergeland vgs.

Tilsvar på studieplan : Psykisk helsearbeid og rusarbeid saksnummer 14/538.

Vi har nå utført alle må og bør punkter som sakkyndige påpeker i rapporten. Vi sender med ulike vedlegg, alle vedleggene er merket untatt Studentreglementet .

Vedlegg 1: Studieplan Psykisk helsearbeid og rusarbeid

Vedlegg 2 : Samarbeidsavtale

Vedlegg 3: Praksisplasser

Vedlegg 4: Kravspesifikasjon

Vedlegg 5: Undervisningstabell

Vedlegg 6: Intensjonsavtale

Vedlegg 7: Veilederkurs for praksisveiledere

Vedlegg 8: Kvalitetssikringssystem

Vedlegg 9: Studiereglement Fagskole Rogaland

I studieplanen har vi markert med rød tekst hvor endringene er utført i forhold til må og bør punkter.

I Studiereglementet er forandringene markert med gult.

Kap 1 og 2 : Fagskolen Rogaland

Nettsidene [http:// www.rogfk.no](http://www.rogfk.no) og [http:// www.rogfk.no/Vaare-tjenester/Utdanning/Fagskole](http://www.rogfk.no/Vaare-tjenester/Utdanning/Fagskole).
Er nå oppdatert og rettet opp etter kravene.

Karmsund vgs. og Bergeland vgs. har revidert sine nettsider. Karmsund vgs har tatt bort sitt utdannings tilbud innen Fagskolen helsefag på nettsiden. Bergeland vgs studietilbud - har lagt til på studieplan Psykisk helsearbeid og rusarbeid med forbehold om Nokut godkjenning.

2.2.1. Styringsorden, reglement og system for kvalitets sikring. Endringer er gjort etter krav – se vedlegg 8 og 9. Se under grunnlag for opptak, system for kvalitetssikring, organisasjon og ledelse, student læringsmiljø og rettigheter, reglement og klageinstans.

Fagskolen Rogaland legger til rette for gode arbeidsforhold for studentens tillitsvalgte, også ift. møter / konferanser innen studentorganisasjonen ONF. Fagansvarlig på Fagskolen helsefag har fått et delegert ansvar for dette arbeidet fra Fagskole styret.

Kap. 3: Studieplan Psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Endringer etter krav er merket med rød skrift i studieplanen

Kap. 3.1.1. Samarbeid med yrkesfeltet. Se vedlegg 2 og 6 som beskrivelser samarbeid med yrkesfeltet og mal for samarbeidsavtaler og praksis avtale, det er også lagt inn i studieplanen , vedlegg 1 - se punkt 4.0 Praksis.

Kap. 3.1.2 Praksisavtaler. Se vedlegg 2 og 3. for mal for intensjonsavtaler/ samarbeidsavtaler med ulike steder. Se i studieplan og praksis se punkt 4.0. Praksis steder er også ført inn i studieplan, disse vil kunne endre seg etter student antall og ønsker for praksis.

Kap.3.2.1 Læringsutbyttebeskrivelser. Se studieplan, vedlegg 1 – rettelser er gjort etter kravene

Kap.3.3.1 Utdannings navn. Fagskoleutdanning er fjernet – se fremside av studieplanen.

Kap. 3.3.4. Vi har satt inn de konkrete arbeidsformene og læringsaktivitetene for hvert enkelt emne - se studieplan.

Kap. 3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse. Se kravspesifikasjon – og undervisningstabell se vedlegg 4 og 5. Vi har valgt å beholde våre navn på undervisningstabellen.

Kap 3.5.2 Praksisveileder og veileder kurs vi har satt inn krav i studieplanen, og i avtaler med praksis – se vedlegg 1, 2,4, 6 og 7.

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilbyder har gjort endringer knyttet til læringsutbyttebeskrivelser og kravspesifikasjon etter anbefalingene som ble gitt. Alle endringer av må- og bør-punktene som ble påpekt i rapporten i forbindelse med læringsutbytter er utført på en tilfredsstillende måte.

Kravspesifikasjonen som tilbyder nå har lagt ved tilfredsstillende NOKUTs krav med tanke på undervisningspersonellens kompetanse. Tilbyders krav til formell utdanning er høyskole eller universitetsutdanning innen helse med videreutdanning i psykisk helse og rus. Det stilles også krav til yrkeserfaring, samt pedagogisk utdanning og digital kompetanse som er relevant for utdanningen, og disse kravene er også innenfor NOKUTs krav. Vi anser kravene til hvilke kvalifikasjoner undervisningspersonellet skal ha som er tilstrekkelige og gode.

Punktene vedrørende praksisavtaler, praksisveiledere og samarbeid med yrkesfeltet er nå rettet opp og det ser veldig bra ut.

Tilbyder har også endret utdanningens navn så det er i tråd med NOKUTs anbefaling.

Tilbyder fremstiller nå for hvert emne konkrete arbeidsformer og læringsaktiviteter i studieplanen. Vi vurderer fremstillingen som oversiktlig og bra.

Vi konkluderer med at alle må- og bør-punktene er tilfredsstillende og går inn for en godkjenning av studietilbudet.

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Utdanningen anbefales godkjent.

4.4 NOKUTs tilleggsvurdering

Vurderinger

Systemet for kvalitetssikring

I systembeskrivelsen har tilbyder korrigert formuleringen vi stilte spørsmålsteget ved, men det fremgår fortsatt ikke hvordan mål fastsettes. Det fremgår ikke hvordan kvantitative indikatorer fastsettes, utover setningen: «Ved behov kan rektor utarbeide flere indikatorer.» I merknaden til fagskoletilsynsforskriften § 5-1 (2) står følgende: «*Det må fremgå av systembeskrivelsen hvordan målene og indikatorene fastsettes.*» Vi anser dette kravet som ikke tilfredsstillende oppfylt; det fremgår ikke hvordan målene fastsettes og detaljnivået på hvordan indikatorene fastsettes er særdeles lavt. Det virker nå som om rektor selvstendig og personlig vurderer behov for – og fatter beslutning om – nye indikatorer; det er relevant å utdype prosessen med å definere «behovet» og arbeidet med å utforme indikatorene. Det kan være naturlig å omtale (/deler av) dette i systembeskrivelsen 4.5 Endringer i KS-systemet.

Tilbyder må la det fremgå tydelig av systembeskrivelsen hvordan målene og indikatorene fastsettes.

Styreordning og klageinstans

Henvisninger her gjøres til *Retningslinjer for styrets arbeid* av mars 2014.

Styreordning

Vi påpekte ikke dette tidligere, men ønsker nå å rette deres oppmerksomhet til at formuleringen «samtlige styremedlemmer velges for 4 år av gangen» antakeligvis ikke er forenlig med hvor lenge studenten tar fagskoleutdanning. Dere bør vurdere å endre dette til en mer realistisk tidsperiode for studentrepresentanten.

Av § 4 Styrets ansvar fremgår det at styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Det må imidlertid også fremgå av retningslinjene at styret skal samarbeide med et eventuelt studentorgan om læringsmiljøet, jf. fagskoleloven § 4a.

Klageordning og -instans

Det følger av forvaltningsloven § 32 at en klage på et vedtak skal fremsettes for instansen som fattet enkeltvedtaket. Det er nå ikke samsvar mellom reglementet og styrets retningslinjer, der det i sistnevnte står at enkeltvedtak kan påklages til Fagskolen Rogalands klagenemnd. Klage på for eksempel opptak skal, i henhold til forvaltningsloven og reglementet for Fagskolen Rogaland, først fremsettes for fagskolens rektor. Dersom rektor ikke gir klageren medhold må han/hun sende klagen videre til fagskolens styre som tar stilling til om de selv skal behandle klagen eller opprette en klagenemnd. I reglementet står det at klagen vil gå videre til «klagenemnd nedsatt av styret».

Vi gjør oppmerksom på at fagskoleloven § 7 gir ansvaret for klager til styret; det er styret som skal ta stilling til om de vil behandle klager selv eller oppnevne en særskilt klagenemnd. Det fremgår ikke av styrets retningslinjer at de har denne rettigheten; det er dermed fagskolens eier (som har utformet retningslinjene), og ikke styret, som har bestemt klagebehandlingen. Teksten i styrets retningslinjer må endres så det er entydig klart at styret har ansvaret for klagebehandling og tar selv stilling til om de vil behandle klager selv eller oppnevne en særskilt klagenemnd.

Klagenemndens sammensetning fremgår av retningslinjene: Nemnden skal bestå av tre medlemmer, hvorav «minst et medlem skal være studentrepresentant» med personlig vara. Antallet medlemmer er her fastsatt til å være tre stykker; vi anbefaler derfor å fjerne «minst», ettersom det virker lite aktuelt eller hensiktsmessig å ha flere studentrepresentanter i nemnden.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Det fremgår av tilsvaret at «fagansvarlig på Fagskolen helsefag» har fått ansvaret for å legge til rette for opprettelse av studentorgan og studentenes samarbeid med ledelsen. Vi forstår av dette at tilbyder nå har delegert ansvaret for disse oppgavene, ved de ulike fagskolene under Fagskolen Rogaland, til fagansvarlig ved tilbyders avdeling på Bergeland videregående skole.

Reglementet

Reglementet har blitt korrigert og innpassing og fritak har blitt inkludert.

Endelig konklusjon fra NOKUT

Tilbyder har i sitt tilsvare tatt for seg det vi påpekte i vår innledende vurdering. Vi vurderer dokumentasjonen dithen at det fortsatt er endringer som må gjøres før de grunnleggende forutsetningene anses som oppfylt på en tilfredsstillende måte: Reglementet er funnet tilfredsstillende. Styreordningen, systemet for kvalitetssikring og bestemmelser knyttet til klageinstansen og klagebehandlingen er ikke funnet tilfredsstillende.

Vi vil imidlertid la den omsøkte endringen godkjennes, fordi vi antar at endringen det søkes om vil fremme kvaliteten på utdanningen. Fagskolen Rogaland må imidlertid sørge for å rette opp i feil og mangler som forekommer, og slik oppfylle gjeldende bestemmelser.

For arbeidet med dette, vil vi anbefale bruk av våre veiledninger: *Veiledning til fagskoletilsynsforskriften* og *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning*. Disse er tilgjengelig på våre nettsider, www.nokut.no. Vi oppfordrer dere også til å ta kontakt med NOKUT for svar på spørsmål dere måtte ha.

Vi gjør oppmerksom på at styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystem som ikke er tilfredsstillende, vil kunne medføre et fremtidig tilsyn fra NOKUT.

Tilbyder må

- la det fremgå tydelig av systembeskrivelsen hvordan målene og indikatorene fastsettes
- tilføye bestemmelse i styrets retningslinjer om at styret skal samarbeide med et eventuelt studentorgan om læringsmiljøet
- sikre samsvar mellom styrets retningslinjer og reglementet i bestemmelsene om klagebehandlingen
- i styrets retningslinjer gjøre det entydig klart at styret har ansvaret for klagebehandling og tar selv stilling til om de vil behandle klager selv eller oppnevne en særskilt klagenemnd

Tilbyder bør

- vurdere å endre bestemmelsen om at samtlige styremedlemmer – inkludert studentrepresentanten – velges for fire år av gangen
- vurdere å fjerne «minst» fra bestemmelsen «minst et medlem [av klagenemnden] skal være studentrepresentant»

5 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av de faglige endringene, og navneendringen fra *psykisk helsearbeid* til *psykisk helsearbeid og rusarbeid*, ved Fagskolen Rogaland som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 10. september 2014 og i tilsynsrapporten.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1) (heretter NOKUT-forskriften)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 10. september 2014, NOKUTs saksnummer 14/538-1
- tilsvaret datert 5. mars 2014, NOKUTs saksnummer 14/538-14

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søker oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften, kapittel 3.

Den sakkyndige komiteen har bestått av følgende medlemmer:

- **Sykepleier, Hanne Ekroll, Ullevaal universitetssykehus**
Hanne Ekroll er utdannet sykepleier (1999) og homeopat (2005), og har bred erfaring fra helse- og omsorgssektoren. Hun har blant annet jobbet på A-senteret i Oslo, som har både poliklinisk og døgntilbud for mennesker med rusrelatert problematikk. Her har Ekroll jobbet både med behandling, som koordinator for de sykepleiefaglige tjenestene, og som inntakskonsulent, ansvarlig for vurdering av søknader om behandlingstilbud. I tillegg holdt hun kurs for klientene om avhengighet. Ekroll har også jobbet som avdelingsleder på Abildsø Bo- og rehabiliteringssenter, der hun var ansvarlig for all virksomhet på avdelingen, inkludert slike ting som ansettelse og veiledning av helsefagarbeidere. Siden 2011 har hun jobbet på akutt psykiatrisk avdeling på Ullevaal universitetssykehus.
- **Avdelingsleder Birgitte Bjørngaard, Lukas fagskole og kurscenter**
Birgitte Bjørngaard er utdannet sykepleier (1986) med videreutdanning i stomisykepleie (2000). Hun har praktisk pedagogisk seminar (1990) og studier i Kultur og helse (2004). Etter å ha jobbet som sykepleier i 15 år har hun fått bred erfaring fra helse- og omsorgssektoren. I 2001 begynte hun å jobbe som faglærer i rehabilitering ved Lukas videregående skole. Fra 2004 har hun vært avdelingsleder ved Lukas Fagskole og kurscenter. Dette arbeidet har gitt henne god innsikt i planene for utdanningstilbudene Miljøarbeid innen rus og Psykisk helsearbeid. I tillegg har Bjørngaard undervist i tverrfaglig samarbeid på Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.